

IMMUNOTERÀPIA GÈNICA CONTRA EL CÀNCER MITJANÇANT CITOQUINES Silvia Carrión Puig

INTRODUCCIÓ

1. Càncer

El càncer és el creixement incontrolat de cèl·lules anormals o malignes en un procés de passos successius.

L'eficàcia del tractament depèn de:

- Potència antitumoral
- Índex terapèutic entre cèl·lules normals i canceroses.

Necessitat de nous enfocaments terapèutics que ofereixin una més gran potència i selectivitat.

2. Teràpia gènica contra el càncer.

forma d'intervenció mèdica basada en la modificació del material genètic cel·lular

Es pot aplicar:

- In vivo
- Ex vivo

Dos elements bàsics:

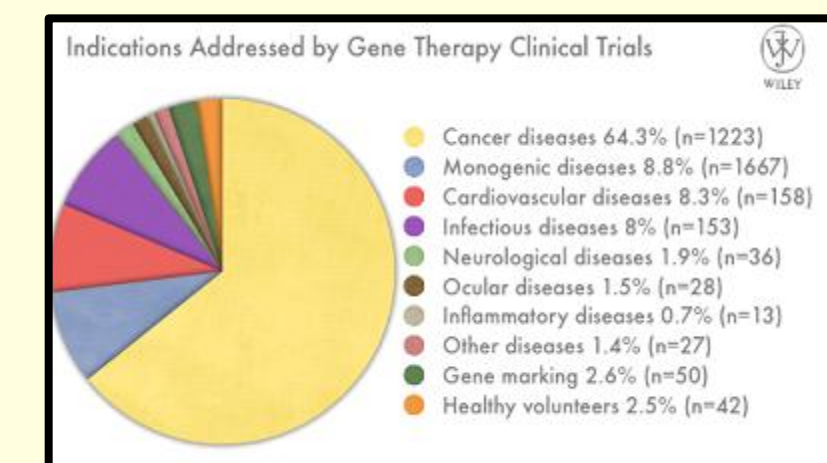
Gens terapèutics

Vectors

- No virals
- Virals

En el càncer, les cèl·lules no modificades continuen proliferant pel que l'objectiu de la teràpia és destruir

la cèl·lula tumoral mitjançant diferents tipus de transgens

3. Citoquines

Proteïnes que regulen i medien els processos d'immunitat, inflamació i hematopoiesis.

En la teràpia gènica contra el càncer es fan servir com a transgen per augmentar la immunitat cel·lular.

4. Immunoteràpia adaptativa mitjançant citoquines.

Modificació genètica de:

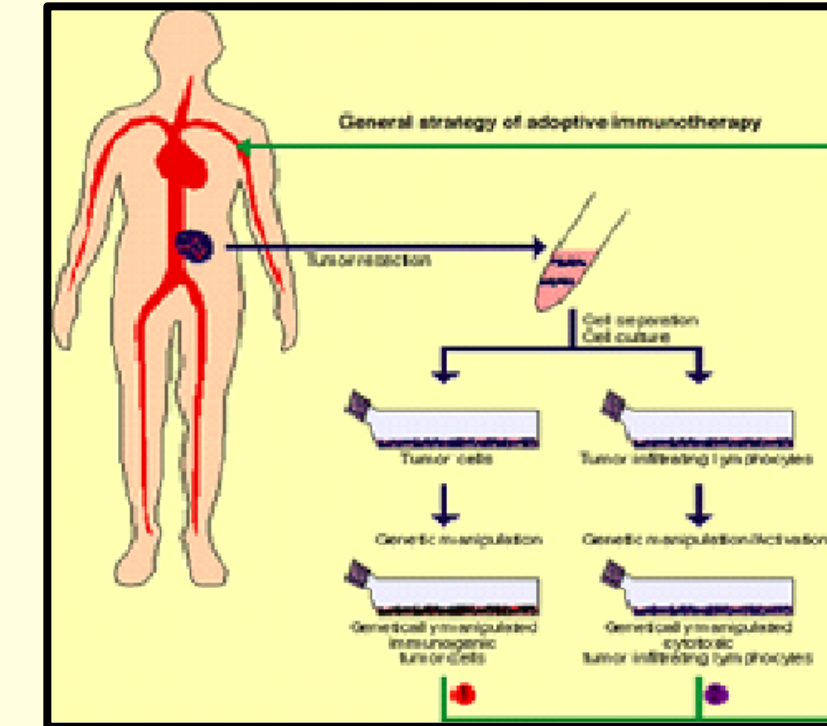
- TIL
- Cèl·lules tumorals

Es mesurarà l'efecte directe

de la immunització amb les

cèl·lules tumorals immunogèniques

avaluant l'impacte en el tumor.

OBJECTIU

Analitzar i fer un seguiment dels assaigs preclínic i clínic que s'han portat a terme en el camp de la immunoteràpia contra el càncer mitjançant citoquines per tal de:

- Entendre el procés de la teràpia,
- Fer-se una idea de la seva evolució,
- Determinar les característiques i capacitats de les citoquines més rellevant
- Analitzar la importància de la teràpia i la seva projecció en el temps.

METODOLOGIA

-Recull d'informació general sobre "teràpia gènica", "immunoteràpia", "citoquines", "vectors vírics" per construir una base sòlida.

-Anàlisi de tots els assaigs clínic portats a terme en la immunoteràpia contra el càncer utilitzant citoquines i selecció dels resultats obtinguts més importants. En general, tot i haver dirigit el treball en analitzar les publicacions que s'han fet dels diferents assaigs, s'ha tingut en compte qualsevol tipus de suport en el que hi havia informació útil.

-Posada en comú i raonament final.

TNF

Estudis preclínic i tests de seguretat:

La transducció gènica mediada per retrovirus es pot fer servir de manera segura i obre la porta als posteriors intents d'introduir gens per millorar la potència terapèutica de TIL

En assaigs clínic (3 d'importants des del 1990):

Contra el melanoma:

- 10%de resposta parcial
- 10% resposta completa (remissió durant 2-38 mesos)

Lliurament de TNFα mitjançant un vector víric per induir apoptosi en les cèl·lules canceroses.

Cytokine	Primary Cell Source	Primary Target Cell	Biological Activity
TNF-α	Macrophages T cells	T cells B cells Endothelial cells Hypothalamus Liver	Co-stimulation Cell activation Inflammation Fever Acute phase reactant

Característiques principals de TNF

IL-2

Estudis preclínic:

Estudi de la resposta immune in vivo generada per les línies tumorals immunodeprimides productores de resposta:

- La reacció immune induïda evita l'establiment d'un tumor per part de dosis altament tumorogèniques de cèl·lules tumorals no modificades coinjectades.
- Fenomen quantitatiu relacionat amb la quantitat d'IL-2 secretada per les cèl·lules tumorals.
- La secreció de IL-2 en el tumor dona un estat d'immunitat per cèl·lules T de llarga durada mesurada en termes de persistència d'activitat citotòxica específica.

En assaigs clínic (24 d'importants des de 1990):

Actualment és l'únic fàrmac aprovat per la FDA pel tractament del melanoma metastàtic i el carcinoma de cèl·lules renals.

-En melanoma avançat:

- 15-20% resposta parcial
- 5-7% resposta completa i duradora

-En carcinoma de cèl·lules renals:

- 25%resposta parcial
- 7%resposta completa i duradora (54-80 mesos)

-Activitat en limfoma i leucèmia no Hodkin

Cytokine	Primary Cell Source	Primary Target Cell	Biological Activity
IL-2	T cells NK cells	T cells NK cells B cells Monocytes	Cell growth/activation

Característiques principals d'IL-2

Interferons

INF

Assaigs clínic:

Única teràpia adjuvant aprovada per la FDA per a pacients amb melanoma d'alt risc en fase II o III.

- Disminució de recaïdes i millorament de la taxa de supervivència global (en un 27% mitjà d'augment de la supervivència al cap de 7 anys) en un primer moment.
- A llarg terme aquests beneficis disminueixen molt notablement

Controvèrsia sobre el benefici real de la teràpia i alta toxicitat associada

- 93% de resposta en el tractament de la tricoleucèmia
- Resposta del 5-10% però consistent en termes de supervivència en càncer de ronyó; pràctica estàndard per aquells pacients més afectats que no poden tolerar l'IL-2.

INFγ

En assaigs preclínic:

- Els ratolins amb deleció d'INFγ o del seu receptor presenten un increment del risc d'aparició de tumors de manera espontània i/o químicament induïts en comparació als controls.
- En neuroblastoma murí es dona disminució considerable de la taxa de proliferació i a un increment de l'expressió de les molècules de superfície, de receptors funcionals de citoquines i de gens TAA.

En assaigs clínic (10 d'importants des de 1993):

- INF γ demostra citotòxic, una petita activitat anti-angiogènica i ser un regulador important de l'activitat anti-tumoral mediada per altres citoquines.

Cytokine	Primary Cell Source	Primary Target Cell	Biological Activity
INF-α	Plasmacytoid DC NK cells T cells B cells Macrophages Endothelial cells Osteoblasts	Macrophages NK cells	Anti-viral Enhances MHC expression

Característiques principals d'INFα

Cytokine	Primary Cell Source	Primary Target Cell	Biological Activity
INF-γ	T cells NK cells NKT cells	Monocytes Macrophages Endothelial Cells Tissue cells	Cell growth/activation Enhances MHC expression

Característiques principals d'INF-γ

CM-CSF

En assaigs preclínic:

- 90% de protecció envers tumors posteriors.
- Activitat antitumoral en injectar CM-CSF directament en les lesions metastàtiques relacionada amb la seva capacitat d'activar macròfags i cèl·lules dendrítiques i del fet d'estar involucrats en la presentació d'antígens

En assaigs clínic (22 d'importants des de 1993):

- Prova d'una gran varietat d'estratègies immunoterapèutiques que donaven una evidència prometedora de seguretat i bioactivitat en els assaigs més inicials i van fracassar en arribar a fase III.
- Resultats prometedors en combinació amb altres immunomoduladors, com ara anticossos que bloquegen proteïnes checkpoint.

Cytokine	Primary Cell Source	Primary Target Cell	Biological Activity
GM-CSF	T cells Macrophages Endothelial cells Fibroblasts Mast cells	Bone marrow progenitor cells DC Macrophages NKT cells	Promotes antigen Presentation T cell homeostasis Hematopoietic cell growth factor

Característiques principals de GM-CSF

CONCLUSIONS

- 1- La teràpia genètica ha sorgit com una eina poderosa per regular les funcions biològiques en teixits malalts amb aplicació en pràcticament tots els camps de la medicina.
- 2- Les citoquines són fonamentals per immunovigilància tumoral, tenen activitat terapèutica antitumoral en models murins i en el tractament clínic de diversos càncers humans i el seu estudi pot portar a tractaments eficaços.
- 3- En el tractament del càncer mitjançant citoquines i vectors virals, l'anterior prova preclínica intensiva en models animals ha garantit la seguretat i funcionalitat dels medicaments i ha permès l'inici dels assaigs clínic
- 4- Els tractaments amb INFα com a agent únic i IL-2 en altes dosis han estat aprovats en el tractament del melanoma i del carcinoma de cèl·lules renals. Altres membres de la família de les interleuquines són objecte d'intensa investigació per aplicacions antitumorals addicionals.

Problemes:

- Taxes de resposta baixes que no solen augmentar al canviar cap aspecte del protocol.
- Toxicitat associada significativa, que en limita l'aplicació.
- La seva combinació no sempre fa augmentar la taxa de resposta positiva

Projecció:

- Modificacions genètiques dels vectors per tal d'augmentar la secreció, augmentar l'activitat antitumoral o disminuir la toxicitat.
- Combinació amb teràpies immunomoduladores o de diferents citoquines que tinguin com a objectiu múltiples vies per amplificar la resposta antitumoral.
- Investigació de les propietats biològiques i immunològiques del pacient i del tumor, enteniment de les interaccions de les citoquines amb els inhibidors i els receptors per tal d'aconseguir una predicció personalitzada de la resposta del pacient.